

INTERPRETACE OBRAZU – POSTUP (podle J. Šelinky)

Při interpretaci obrazu s dětmi plní učitel roli průvodce, který je sám dopředu připravený – tzn., že má obraz sám promyšlený. Přitom si musí být vědom, že jeho interpretace není ta „správná“, ale jedna z možných. Záleží na tom, jak je sám osobnostně založený a jaké má zkušenosti.

Autor kóduje do svého díla svoji vlastní zkušenost, své vidění skutečnosti, které chce odevzdat příjemci. Tím, že je obraz méně jednoznačný, vytváří více prostoru pro divákovu představivost. Autor tak vytváří prostor pro větší angažování se příjemce a nezužuje jeho mentální zaměření.

Každý člověk vnímá stejné umělecké dílo jinak. Je to dáno osobními zkušenostmi a znalostmi. Každý bude v obraze dekódovat něco jiného z malířovy zakódované zkušenosti. Něco, co ho osloví. Může se stát, že příjemce dekóduje i něco jiného, než autor zamýšlel. Každý příjemce si procesu vnímání zvnitřňuje jiné hodnoty. To vše musí správný vychovatel a průvodce dětí respektovat. Intelektuální typy budou při popisování obrazu přesní, objektivní a málo ovlivněny city. Budou klást důraz na formu. Emocionální typy jsou určované city a kladou důraz na obsah uměleckého díla. Asociativní typy jsou bohaté představami a asociacemi. Projekci vnímání svěřují zvenku do nitra; umělecké dílo je pro ně spouštěčem světa fantazie, představ a vzpomínek. Důraz kladou na obsah. Empatické typy se vciťují. Jejich projekce vnímání probíhá zevnitř ven. Snaží se pochopit postavu a autora díla. Důraz kladou na formu.

Základní etapy při rozboru obrazu – uměleckého díla

Každý obraz má svůj specifický námět, který nese určité smysluplné poselství. Toto poselství objevujeme v jednotlivých etapách:

1. Etapa přípravy:
  - a. Uvolnění, vytvoření ticha
  - b. Krátké uvedení obrazu několika slovy
  - c. Celkový pohled na obraz bez komentáře učitele i žáků – necháme obraz působit na děti; můžeme použít meditativní hudbu, která neodvádí pozornost od obrazu
2. Etapa hlubšího pronikání do obrazu:
  - a. Vždy začínáme otázkou: Co vidíme?
  - b. Vyjmenováváme prvky obrazu, předměty, postavy, prostředí, všechny skutečnosti přítomné v obraze
  - c. Hledáme linie, plochy, barvy, symboly
  - d. Jak obraz působí na naše smysly?
  - e. Jaké emoce a pocity v nás vyvolává?
3. Etapa syntézy:
  - a. Jaké poselství můžeme z obrazu vyčíst?
  - b. Připomíná mi to ... Je to historie ...
  - c. Jaké poselství chtěl obrazem vyjádřit sám autor?
4. Etapa aktualizace biblických obrazů:
  - a. Hledáme místo v Bibli, které inspirovalo autora
  - b. Můžeme vkládat slova, věty a výroky do úst postav zachycených na obraze
  - c. Můžeme tvořit jiný obraz se stejným námětem, ale s použitím jiné techniky, například koláže.

Zpracováno podle ŠELINGA, J. *Obraz a jeho úloha v katechéze*. Nitra, 1998.

Téma obrazu	Biblický text	Co říká příběh o Bohu	Co říká příběh o lidech
Ježíšův vjezd do Jeruzaléma	L 19,28-40	Ježíš je pokorným králem, který přináší mír. Jeho kralování je založeno na lásce k lidem.	Lidé touží po dobru a po lásce. Mají rádi každého, kdo jim nezištně pomáhá...
Šimon pomáhá nést Ježíšovi kříž	Mk 15	Ježíš snášel utrpení bez odporu. Počítal s ním, plnil vůli svého Otce, věděl, že to má smysl pro naplnění jeho plánu. Ježíš se projevil jako člověk, který neutíká před svým úkolem, i když je pro něj těžký.	Ježíšovi přátelé nerozuměli tomu, co se stalo. Mnoho jich uteklo a schovalo se. Ti stateční byli Ježíši na blízku a doprovázeli ho až do konce...
Setkání učedníků se vzkříšeným Ježíšem na cestě do Emauz	L 24,13-35	Ježíš se připojuje k ustrašeným učedníkům, vysvětluje jim smysl všeho, co o něm bylo napsáno v Písmu, a slaví s nimi večeři podobnou té velikonoční, a dává jim čas, aby jim vše „došlo“ a poznali ho.	Učedníci při svém útěku z Jeruzaléma hovoří o tom, co se stalo a čemu nerozumějí. Přijímají neznámého pocestného, naslouchají mu, a když ho poznají, hned se navrací vydat o něm ostatním učedníkům svědectví...

